

Dosarul nr. nr. 2r-106/2022
2-18138164-01-2r-06032023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: C. Roșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, V. Sîrbu, V. Buhnaci)

DECIZIE

22 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ștefaniuc Oleg, reprezentat de avocatul Timotin Iulian,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dobînda Liudmila împotriva lui Ștefaniuc Oleg privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 22 februarie 2018, Dobînda Liudmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ștefaniuc Oleg cu privire la încasarea datoriei în sumă de 19 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Dobînda Liudmila împotriva lui Ștefaniuc Oleg privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Ștefaniuc Oleg în beneficiul Liudmilei Dobînda suma de 19 000 de lei cu titlu de sumă a împrumutului, precum și suma de 570 de lei în calitate de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat.

La 21 iulie 2022, avocatul Timotin Iulia, în interesele lui Ștefaniuc Oleg, a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 27 martie 2019, solicitând admiterea cererii de apel, repunerea în termen a apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond.

Prin încheierea din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea lui Ștefaniuc Oleg de repunere în termen a apelul și s-a restituit cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal.

La 22 februarie 2023, Ștefaniuc Oleg, reprezentat de avocatul Timotin Iulian, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea încheierii instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată.

În motivarea recursului Ștefaniuc Oleg, reprezentat de avocatul Timotin Iulian, a indicat că prin cererea de repunere în termen a explicat și justificat circumstanțele care au determinat depunerea cererii de apel în afara termenului legal.

În opinia recurentului instanța de apel neîntemeiat a respins cererea privind repunerea în termen a apelului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 30 noiembrie 2023, și a expediat-o participanților la proces prin intermediul poștei electronice la data de 13 februarie 2023. (f.d. 64)

Recursul depus de către Ștefaniuc Oleg, reprezentat de avocatul Timotin Iulian, la 22 februarie 2023, este depus în termen.

Conform art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce judecă recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 22 februarie 2018, Dobînda Liudmila a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ștefaniuc Oleg cu privire la încasarea datoriei în sumă de 19 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Dobînda Liudmila împotriva lui Ștefaniuc Oleg privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a încasat de la Ștefaniuc Oleg în beneficiul Liudmilei Dobînda suma de 19 000 de lei cu titlu de sumă a împrumutului, precum și suma de 570 de lei în calitate de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat.

La 21 iulie 2022, avocatul Timotin Iulia, în interesele lui Ștefaniuc Oleg, a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 27 martie 2019, solicitând admiterea cererii de apel, repunerea în termen a apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 30 noiembrie 2022 a respins cererea lui Ștefaniuc Oleg de repunere în termen a apelului și a restituit cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel cu privire la respingerea cererii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituirea apelului ca fiind tardiv din considerentele ce preced.

Conform prevederilor art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma art. 113 din Codul de procedură civilă dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege, ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art. 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă. Așa, art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, faptul neparticipării la pronunțarea dispozitivului hotărârii, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apel.

La caz, termenul de contestare a hotărârii din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a început a curge din ziua imediat următoare pronunțării și anume din 28 martie 2019 și a expirat la 29 aprilie 2019.

Ștefaniuc Oleg, și-a exercitat dreptul de contestare a hotărârii instanței de fond la data de 21 iulie 2022, după expirarea termenului. Totodată, recunoscând omiterea termenului, a solicitat repunerea în termen, indicând ca argumente în favoarea repunerii în termen a cererii de apel, că reprezentantul său, avocatul Timotin Iulian, a luat cunoștință cu materialele dosarului la data de 22 iunie 2022, iar cererea privind înaintarea apelului cu solicitarea de repunere în termen poate fi depusă doar până la data de 22 iulie 2022.

În conformitate cu prevederile art. 116, alin. (1) din Codul de procedură civilă persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

În aceste circumstanțe se constată temeinicia concluziei instanței de apel privind omiterea nejustificată de către Ștefaniuc Oleg a termenului de contestare cu apel a hotărârii din data de 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ori reclamantul, chiar și în condițiile neparticipării la ședințele de judecată a instanței de fond și la pronunțarea hotărârii judecătorești, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Din materialele dosarului rezultă cu certitudine că Ștefaniuc Oleg a luat cunoștință cu actele procedurii de executare, inclusiv cu titlul executoriu, eliberat în baza hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 27 martie 2019, la data de 04 mai 2022, prin

intermediul aplicației „Viber” și la 11 mai 2022, prin intermediul serviciului poștal, fapt confirmat prin actele înscrise prezentate de parte intimată și autentificate de către executorul judecătoresc Gosic Andrei (f.d. 44-52).

Coroborând ipotezele relevate, Colegiul consideră că Ștefaniuc Oleg trebuia să dea dovadă de responsabilitate, diligență și atitudine activă, depunând cererea de repunere în termenul procedural omis de declarare a apelului în termen de 30 de zile din momentul pronunțării hotărârii din 27 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, dar nu mai târziu de 06 iunie 2022, ora 24:00.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

În urma celor relatate Colegiul reține ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind respingerea cererii cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului și restituirea apelului declarat de către Ștefaniuc Oleg, din motivul depunerii acestuia în afara termenului legal, ori neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevată certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului, ori neprezentarea pârâtului la pronunțarea hotărârii instanței de fond nu constituie motiv viabil de omitere a termenului procedural de declarare a apelului.

Sub acest aspect Colegiul notează că legiuitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele, ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se

pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului, chiar și cu o zi, pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și declarative, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ștefaniuc Oleg, reprezentat de avocatul Timotin Iulian.

Se menține încheierea din 30 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dobînda Liudmila împotriva lui Ștefaniuc Oleg privind încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă

Președintele ședinței,

judecătorul

judecătorii

/semnătura/

/semnătura/

/semnătura/

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Galina Stratulat

Copia corespunde originalului,

Judecător

Galina Stratulat